МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
магістрантів і молодих дослідників

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У XXI СТОЛІТТІ»

Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, лісовому та садово-парковому господарстві

28 жовтня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 378:63:001(063)

Редакційна колегія:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.
Варченко О.М., д-р екон. наук, професор.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор.
Карпук Л.М., д-р с.-г. наук, професор.
Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент.
Василенко О.І., доктор філософії, доцент.
Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук, доцент.
Ткаченко О.В., канд. пед. наук, доцент.
Мостипан О.В., доктор філософії.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

«Інноваційні технології в агрономії, землеустрої, лісовому та садово-парковому господарстві»: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників, 28 жовтня 2026 року. – Біла Церква: БНАУ. – 133 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34

БНАУ©2025

УДК 633.19:631.559

ГРЕБІНІЧЕНКО М.О., КАЧАНОВ К.А., магістранти
Науковий керівник – **КАРПУК Л.М.,** д-р с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail: lesya_karpuk@ukr.net

ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ ТРИТИКАЛЕ ЯРОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ ТА ЕЛЕМЕНТІВ ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН

Наведено результати польових досліджень щодо впливу норми висіву, позакореневого підживлення та передпосівної обробки насіння на урожайність і якість зерна тритикале ярого сорту Коровай харківський. Встановлено технологічні оптимуми густоти посіву та ефективні варіанти живлення рослин.

Ключові слова: тритикале яре, норма висіву, позакореневе підживлення, обробка насіння, урожайність.

Тритикале яре (×*Triticosecale* Wittm.) поєднує високу зернову продуктивність пшениці з посухостійкістю та біологічною поживністю зерна жита, однак реалізація цього потенціалу визначається насамперед густотою посіву та системою живлення рослин [1]. Метою досліджень було встановити оптимальну норму висіву та ефективні прийоми додаткового живлення тритикале ярого сорту Коровай харківський в умовах Лісостепу України.

Дослідження проведено протягом 2025–2026 рр. у двох польових дослідах. У першому, закладеному на дослідному полі Науково-виробничого центру Білоцерківського національного аграрного університету, вивчали вплив норми висіву (4,5; 5,0 та 5,5 млн схожих насінин на гектар) та позакореневого підживлення карбамідом у дозах 20, 30 і 40 кг/га як окремо, так і в поєднанні з добривом Кристалон особливий (1,5 л/га) у фазу виходу рослин у трубку. У другому досліді вивчали вплив норми висіву (5,0; 5,5; 6,0 та 6,5 млн/га) та передпосівної обробки насіння біологічними препаратами Гумісол і Агро ЕМ.

За результатами першого досліду встановлено, що позакореневе підживлення карбамідом у дозі 30 кг/га в поєднанні з Кристалоном особливим забезпечувало найвищу урожайність – 2,69 т/га за норми висіву 5,0 млн схожих насінин на гектар, підвищуючи вміст білка в зерні на 4,2 %, вихід білка – на 11,2 %, вміст клейковини – на 3,5 % порівняно з контролем. Подальше збільшення дози карбаміду до 40 кг/га забезпечувало лише незначний додатковий приріст урожайності (0,02 т/га), що вказує на економічну межу доцільності підвищення дози добрива.

За результатами другого досліду встановлено, що головні ефекти норми висіву та передпосівної обробки насіння були статистично значущими в обидва роки досліджень ($F_{факт}$ норми висіву – 81,2–90,4 за $F_{теор}$ 3,86; $F_{факт}$ обробки насіння – 94,9–108,1 за $F_{теор}$ 3,40), тоді як їхня взаємодія виявилася статистично незначущою. Найвищу виробничу урожайність – 2,64 т/га – забезпечило поєднання норми висіву 6,0 млн/га з передпосівною обробкою насіння Агро ЕМ, що на 0,14 т/га перевищувало контроль. Попри істотну різницю погодних умов 2025 і 2026 років (середня урожайність по досліду становила 3,54 та 1,48 т/га відповідно), напрям реакції культури на досліджувані чинники залишався стабільним [2].

Отримані результати свідчать, що для тритикале ярого сорту Коровай харківський технологічно обґрунтованою є норма висіву на рівні 5,0–6,0 млн схожих насінин на гектар залежно від конкретних умов господарства, а найбільший ефект забезпечує поєднання оптимальної густоти посіву з додатковим позакореневим підживленням або передпосівною біологічною обробкою насіння. Для умов Правобережного Лісостепу України отримані закономірності доцільно розглядати як робочу наукову гіпотезу, що потребує подальшої польової перевірки на конкретній базі виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білітюк А. П. Культура, що збільшує рентабельність: пшениця + жито = тритикале. Агроном. 2007. № 4. С. 96–101.

2. Каленська С. М., Кононюк Г. В. Продуктивність озимого тритикале залежно від технологій вирощування. Землеробство. 1996. Вип. 71. С. 78–81.